

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1/4 an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1/4 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/4 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani a treia-oră 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplăci Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

În România

abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Carol Schuller București, strada Șelar, 10.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografeia”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weiss Bernat „la loterie”.

TRIBUNA

Barbari moderni!

I.

Se pare paradox a vorbi de barbari, azi în secolul al XX-lea, când progresul făcând de omenime pe terenul cultural s'a avântat la un grad atât de înalt, pre cum n'a fost nici-când până aci.

Și mai paradox apare acest titlu atunci, când necesitatea, căutarea a-l aplica unora, dintre popoarele, săntora le aplica a se gira de cele mai culte popoare din lume.

Noțiunea „cultură” este foarte vagă și cuprinde un teren foarte vast, pe care se înșiră multe științe în raporturi diferite între sine și în raport, cu noțiunea ca atare.

Nici nu este aici scopul meu să scriu un tratat filosofic despre ființa „culturii”, vreau numai să constat pe baza faptelor concrete, că nici chiar în secolul al XX-lea nu toate popoarele se pot mândri cu o cultură perfectă și neeccepționabilă.

Și cum caracterul unui individ se arată în toată nuditățile și originalitatea sa fidelă atunci, când existența lui fizică și individuală este amenințată cu nimicire, tot astfel și caracterul unui popor se manifestă în toată duritatea sa originală atunci, când se simte periclitat în „Eu-l” sau etnic prin influențe străine de organismul său.

Știm că caracterul omului în genere înclină spre atrozități, e crud dela fire și lăsat de capul său curând recade în starea sa primordială: omul de azi devine bestia de ieri.

Cultura cu diferitele ei ramificațiuni a avut dela început menirea naturală de a cioplî și de a polii caracterul omenesc spre a-l face pe om capabil de a trăi în „societate” omenescă.

Acest proces de purificare se continuă de mii de ani și până în zilele noastre și va dura probabil cât va dura lumea în forma ei de azi.

Cultura, ce „i-a” făcut intrarea în jurstările omenești în mărirea unui grăunte de muștar și care după mii de ani s'a estins peste întreg universul, a fost și este și în timpul de față factorul cel mai decizător întru desfrăcarea omului de haina sa rudimentară și înlocuirea acesteia cu una nouă, cu haina purpurie a omului civilizat.

Cu înaintarea în cultură omul s'a emancipat tot mai mult de înclinațiunile sale firești, de patimile sale sâlbatică și prin luminarea minții și a inimii s'a apropiat tot mai mult de stadiul de perfecțiune, în care se găsește azi.

Și azi când stăm pe un nivel atât de înalt al culturii, după ce în restimp de mii de ani cultura a tot netezit și ciselat caracterul dur al omului, am fi în drept să așteptăm a vedea în tipul omenesc o ființă cu caracter nobil și curat ca cristalul, liber de patimi și de defecte.

Și cu toate acestea, nici azi după atâtea mii de ani nu sîntem în poziția de a susține afirmarea ultimă pentru nici un popor din lumea aceasta, fie acela chiar cel mai înaintat în cultură.

Religiunea creștină a ajutat în mod neasămănat mai mare decât toate celelalte religii cultura în menirea sa de a nobilita caracterul și nici inima omului — dat fiind, că religiozitatea creștină este în mare parte efluxul inimii, n'a fost în stare să-l predispuie pe om să-și renege cu desăvîrșire caracterul sau animalic cu toate patimile sale.

Causele, cari au împedat și împedă încă și azi o curățire perfectă a caracterului omenesc de patimile sale primordiale sînt multe, precum multe sînt causele cari au făcut ca caracterul diferitelor popoare să se desvoolte diferit.

Un lucru este fără îndoială și anume, că în urma împrejurărilor neatințătoare de voința omenimei în decursul veacurilor nu toate popoarele au avut fieceori a gusta la fel din fructele de viață dătătoare ale culturai.

Unele popoare din întemplantare au ajuns mai înainte a gusta din isvorul culturii, altele mai târziu și multe sînt cari nici azi nu se împărtășesc de această binefacere a minții omenești.

Atâtea este însă adevărat că chiar și popoare, cari au avut darul de a se împărtăși veacuri de-a rândul de binefacerea culturii și cari azi se află în posesia celei mai vaste, culturi, nu s'au putut emancipa nici în secolul al XX-lea de patimile înăscute lor deodată cu împregnarea caracterului lor individual din timpuri străvechi.

Cultura modernă numai cât a acoperit aceste patimi barbare cu un fel de strat de lavă socială, dar îndată ce s'apă mai adînc dai de patimile vechi, care la ocaziunea dată nu întărie a isbucni cu putere elementară.

„Naturam expellas turca, tamen usque recurrit”, — ziceau strămoșii noștri și cu drept cuvînt.

Acest adevăr se poate aplica în zilele noastre cu deplină îndreptățire asupra unor popoare din Europa, cari în timpul mai nou „și-au dat arama pe față” și au arătat că cultura ce o posedă nu este decât o spoială esternă socială,

ear' în interiorul lor nu s'au schimbat decât foarte puțin.

Înțeleg aici acele popoare cari în butul culturii ce posedă nu sînt în stare a-și stăpîni patimile isvorite din un caracter sâlbatic.

Noi simțim efectul astorfel de calități de zeci de ani; stăpînitorii noștri se trudesc din adîns spre a ne face să înțelegem pornirile șovinismului lor de rasă.

Despre soartea Irlandezilor și a Finlandezilor încă avem cunoștință.

Ear' acum în timpul din urmă Germania a ieșit pe planul prim spre a documenta lumii, că caracterul seu teutonnic nici în secolul al XX-lea nu „și-a” pierdut din volnicia și bruscetă sa nimic.

Care om cu mintea la loc a cetit cuvintele cancelarului Bülów, rostite dela locul cel mai înalt al imperiului german, dela tribuna parlamentului acestui imperiu, fără ca să nu se fi scandalizat în interiorul seu?

Cui nu „i-s'a” făcut greață, cînd enunțaiunile făcute de acest bărbat german în chestia germanizării Polonilor?!

Cine ar fi putut crede, că într-o țeară, ce se zice a fi purtătoarea culturii moderne, parlamentul compus din bărbaii cei mai luminați ai ei este în stare să aprobe și să ridice la valoare de drept mijloacele moderne, spre a nimici limba unui întreg popor, care contribuie din a sa sudoare cu milioane la an pentru susținerea statului german?!

În Germania, unde jîranul german din nord nu se poate înțelege cu țărănul de aceeași limbă din sud, vine cancelarul statului și în plen parlament, la auzul lumii întregi, declară că nu va pregeta a folosi cele mai tirane măsuri pentru de a impune Polonilor folosirea acestei limbi.

Germanii în îngâmfarea lor de mare putere merg prea departe.

Printr'un militarism forțat ei au introdus un fel de despotism medieval, prin care terorizează nu numai opinia publică din Germania proprie, care în urma măsurilor polițienești nici nu se mai poate afirma cum ar dori, ci opinia Europei întregi.

Ei uită însă, că scutul lor cel mai puternic, armata, băjbă de socialiști periculoși și că partea cea mai mare a clasei de mijloc și a lucrătorilor se țin de această partidă puternică, și că tot mai lor li-s'ar putea întempla mai curînd ca altora să se prăbușească scutul fără de veste.

Dar' în fine aceasta-i treaba lor și pe noi vorbirea lui Bülów ne inte-

resează mai ales numai din un singur punct de vedere.

Și anume din punctul nostru de vedere național.

Care Român nu știe, că toată lupta ce am purtat-o noi până acum și o purtăm încă și azi a fost și este îndreptată pentru obținerea drepturilor ce ne compet ca națiune politică în această monarhie și în special în Ungaria.

O umbră numai a drepturilor pretinse s'a înaricuit în legea de naționalitate din 67, dar' cum paragraful această nici când n'au fost puși în praxă și umbra aceasta a dispărut.

Așa că azi ne găsim scoși afară din cadrele legii.

Dar' guvernul și societatea maghiară nu sînt mulțumiți cu această stare excepțională, ci la adăpostul puterii de stat au iscodit ideea utopică a statului unitar maghiar și în șovinismul lor orb au dat un asalt după altul, unul mai îngust decît celalalt, asupra tuturor instituțiilor noastre naționale și mai ales asupra tezaurului nostru mai scump, asupra limbii noastre.

Limba noastră a fost și este eliminată din administrație, din justiție, din școli, până chiar și din întreprinderi private, persecutarea ei s'a estins chiar până la copiii de 3 ani, cu toate drepturile garantate ei prin lege.

Prigonirea limbii noastre a devenit obicei și s'a prefăcut în sînge la adversarii noștri și maghiarizarea cu foc și cu pucoasă a început a-și face calea sa printre naționalități.

În lupta noastră desperată pentru drepturile noastre naționale și pentru limbă am apelat la ajutorul străinătății, al popoarelor culte.

Noi am crezut în posibilitatea de a predispuie factorii noștri competenți și ai străinătății spre a interveni în favoarea noastră pe tema pericolului de maghiarizare.

Am înțeles în sfîrșit, că ne-am îngelat în așteptările noastre, dar' n'am încetat a purta lupta și mai departe pe aceeași temă.

Guvernul vine cu proiectul de colonisări și noi mult putem striga în gura mare că ne maghiarizează, căci nime nu va auzi vocea noastră.

Maghiarizarea, germanizarea, rusificarea etc., toate acestea se fac în interesul statelor respective, a spus-o Bülów și statele în ziua de azi omnipotente fiind cineva cuteza să le facă front lor?

Din contră statele au dreptul să întrebunțeze forța unde ideile utopice nu merg înainte pe cale netedă.

„Macht geht vor Recht” este o zicală germană, în care se poate resuma toată vorbirea lui Bülów referitor la germanizarea Polonilor.

Între astfel de împrejurări cred că prudența politică ne impune să ne revindecăm drepturile noastre pe altă temă și nu pe aceea de maghiarizare. Maghiarizarea, e drept, formează un pericol permanent, dar' numai întrucat șovinismul maghiar prin eschiderea noastră dela drepturile noastre cetățenești și dela viața publică a țării, crede că ne va putea constrînge a ne uita de noi și a ne părăsi limba transformându-ne în Maghiari neaoși.

Întru ajungerea acestei utopice idei ei maimușează în direcția aceasta, azi mai mult ca ori-cînd altădată, pe Germani, crezîndu-se siguri la adăpostul dualismului din monarhie, și a triplei-alianțe, în deosebi a scutului dat de Germania.

Opresorii noștri uită însă, că diferența este mare între raporturile din Germania și între ale noastre de aici.

Sibiu, 22 Februarie 1902.

Din Austria. În gîdina de alături a reichsrathului după prezentarea petițiilor și interpelațiilor a vorbit deputatul Gregor, zicînd că Cehii nu pot decât să facă cea mai vehementă opoziție cabinetului Körber. El declară, că îmbunătățirea raporturilor parlamentare e numai aparentă. Cehii nu se tem de amenințările prim-ministrului, nici de absolutism, care nu le poate strica mai tare, decît guvernele liberale.

Mandatul din Dej. În Dej, cum știm, după ce, a fost nimicită prima alegere, a fost ales baronul Dr. Daniel Tibor. Mandatul însă a fost atacat de adversarii lui Daniel, cari cer invalidarea lui pe motivul, că nou alesul deputat e minoran.

Iubileul Papii. Alături în 20 l. c. s'au împlinit 25 ani de cînd a fost ales de cap al bisericii Sanctitatea Sa Leo XIII. Ziua jubilară a fost sărbătorită pretutindena de lumea catolică. În Roma a fost o pompoasă sărbătoare bisericăscă în templul sfîntului Petru. Serviciul a fost celebrat de cardinalul Rampolla. Au asistat 25 de cardinali, 40 de episcopi și dignitarii papali și un public imens. Papa a primit depeze de felicitare din toate părțile lumii.

FOIȚA „TRIBUNEI”

ACASĂ.

Al pribegirii mele drum
Sfîrșitu-s'a — așterne-mi patul,
Căci osten — mă întorc acum
Să-mi ispășesc mamă păcatul. —

Pe unde-am fost nu mă ntreba,
Căci însădar, nu „fi-aș” și spune,
Doar' cine fi-ar și arăta
Cărarea inimei nebune.

Ce rost nobun m'a aruncat
În val-vîrtejului lumii n'tregi
Și boala, ce m'a pus la pat,
Nu-ți bate capul s'o n'nelegi.

Cu gînd curat nădăduind
În darul blîndului Isus,
Îmbună-te și crezi zîmbind
C'o s'e-mi ajute cel de sus.

Căci uite mamă dac'ai și
De câte rele zac răpus,
Poate nici tu n'ai mai zîmbi
Nici n'ai mai crede în Isus. . .

Rășinari.

Octavian.

Serisori din Lipsea.

— Unui prieten anonim. —

XVIII.

Frideric Ratzel.

În viața universităților germane, sînt foarte multe momente splendide, cari cucereșc pe bună dreptate admirația ori-cărui om obișnuit și caute în învășmentul academic știința cea curată, ear' nu fabrici de diplome de piele de căne, pentru vre-o căpătuială ușoară și profitabilă meschinelor interese de train eudemonist.

Între aceste momente, ființa profesorimii este unul din cele mai remarcabile și din cele mai vrednice de laudă. Adevărații mîestri ai științei și apostoli cinstiți ai educației morale, eată cum s'e înfățișează profesorii germani în toată munca și în toată viața lor, inspirate de cele mai înalte ideale ale culturii și ale civilizației omenești. De pe catedrele lor, răspîndesc lumini minunate din domeniile diferitelor științe, ear' în raporturile lor cu studenții se dovedesc propovăduitorii devotați ai principiilor creatoare de caractere generoase și morale.

Pe aici nici pomină, dragă prietene, să înălțăm acele dubioase figuri de preținși învățați, cari despoaie fără de scrupul proprietatea spirituală a sa-

vanților veritabili — pe cari li retac. Nici urmă pe aici de profesori de contrabandă, angajați de guverne hafne în scopul unei nefericite... culturi ungurești (bunăoară) și în scopul unei educații perversă, adumbrită sub goale frace de patriotism interesat, — cum se face de pildă pe la universitățile puse sub oblăduirea unor gendarmi d'al de Wlassica.

Asemenea profesori-năpaste n'ar putea exista la universitățile germane o zi măcar. Căci aici li-se cere profesoriilor nu numai o știință înaltă, întemeiată pe o îndelungată și onestă muncă; ci li-se mai cere și un suflet limpede, în care nici sentimente patriotice de speulă, nici venin de fanatism mîrgini, nici alte porniri de acestea vișioase nu-și află culeșul.

În țeara patrioților lătrători la sfîrși ungurești și la mîrozeții de felul cutărei „politici imperialiste maghiare”, adese-ori oameni puțin vrednici au urcat cadrele universitare — nu în baza unor merite științifice, ci numai de hătirul Dumnezeu mai știe căror servicii triste aduse puterilor. Aici, e suficient să fie prins cineva cu ocau vre-unu mic furtișag literar, ca să-și ia adio dela catedră pe vecii vecilor; așa o pățise mai anii trecuți un oare-care cavalier de știință șterpelit, doritor pe semne să împămîntească și în Germania me-

toadele procopșiilor de prin școalele înalte, regularizate de năbădioși politici.

Pus în fața unor adevăruri atât plastic, vei găli de sigur o explicație mai mult: de ce diriguitorii învășmentului academic în Ungaria împedecă, cu toate mijloacele, tinerimea nemaghiară dela studiile în străinătate. Vorbă scurtă, prietene: se tem oamenii ăia de — studiile comparate!

Dar' s'e mai las și pustiul chestiunilor acestea dureroase. Nici n'aș vrea să te mai mănăsc pe tine, răscolindu-ți la suflet suferințele grele pe cari le înduri în atmosfera academică, în care te chinuiești; nici nu „mi place” să-mi turbur inimi liniștite cu amintiri din o viață universitară pe care aș fi gata ori-cînd să o cîntesc cu indexe cu tot — ălu de pe comoară!

Cred că isprăvesc un lucru mai de folos pentru amîndoi, încercînd să-ți schizez în cele următoare personalitatea unuia din cei mai iluștri profesori ai universității de aici, ca să-ți poți face o idee mai limpede despre ființa convîntătorilor de pe catedrele academice germane. M'e încumet să încerc zugrăvirea unei figuri foarte valoroase, prietene — deși te vei mira poate de îndrăzneala mea, știind tu bine că de cînd sînt nu avui parte măcar de o fîrmă din darul blagolovii al acelor „tineri mîestri

ai condeiului” pe cari Moș-Crăciunul cel bun li cinsti neamului nostru în toată „libertatea”. Fie însă ori-cum va fi, mă mîngăiu cu nădejdea — doar' te vei doctori tu de dragul meu, și așa (cu ajutorul magiului prefix neștiut încă de filologii români) vei înțelege ceea-ce eu nu voi reuși să-ți lămuresc cu un condei lipsit de măiestria lui Moș Crăciun.

Profesorul, despre care vreau să-ți scriu, este Frideric Ratzel, doctor și el — deși numai în litere, ear' nu în paragrafi sau în rețete. Are însă și din „libertatea” să iscolească dacă nu chiar un program politic, cel puțin cărți științifice — ceea-ce pe aici tot înseamnă ceva.

Di Frideric Ratzel ține dela 1886 încoace catedra de geografie la universitatea lipseană. Este un profesor eminent, a cărui metodă superbă și ale cărei cunoștințe uimitoare le admiră an de an sute de ascultători academici. În știință se bucură de un nume din cele mai respectate nu numai în Europa, ci pe toate continentele civilizate. Actualmente, trece drept „cel mai de seamă geograf al Germaniei de astăzi” — cum scria deunăzile un savant într-o revistă.

Ilustru ca om de știință; adorat ca profesor excelent; cuceritor ca personalitate; distins prin o viață de o muncă

Întâlnire de regi. Se confirmă știrea, că regele Eduard va avea o întâlnire la Cannes cu regele Victor Emanuel. Regele Italiei va merge cu regina Elena și principesele de Abruzzo în fruntea unei flote. Din Cannes vor merge la San Reno, unde vor petrece mai mult timp.

Cu ocazia acestei întâlniri se vor ține mari sărbători marine în portul dela Villefrance. Acolo se vor întâlni escadrelor italiene, franceze și engleze din Mediterană.

Ministrul ungar la Viena. Din incidentul nuntii de aur a arhiducelui Rainer și soției sale, ministrul ungar a sosit în 20 l. c. la Viena. Prim-ministrul Szell a conferat din acest prilej asupra unor afaceri curente cu ministrul Kállay, Körber și Goluchowski.

PROCES DE PRESĂ. Eram obișnuiți până acum să fim prizonieri cu procese de presă din partea stăpânitorilor noștri, pentru mărturisirea adevărului și apărarea chestiilor naționale. Sunt însă — deși sperăm că rari — și Români de astăzi noștri, cari invidiază rolul procurorilor soviniști și își fac plăcere a pune la cale prigoniri contra noastră. Un astfel de Român este dl. Dr. Aurel Muntean dela Orăștie, care a intentat proces de presă „Tribunei” pentru scrierea în chestia alegerii dela Ighiu, publicată în nr. 5 al ziarului nostru. Se vede, că dl. Dr. Muntean e mare „activist”.

Intervenție. Din privilegiul călătoriei arhiducelui Francisc Ferdinand la Petersburg, un ziar englez a primit informația din Viena, că arhiducele a avut și scopul ca să intervină la Petersburg pentru România, după ce Germania a refuzat să garanteze României că o va apăra în contra Rusiei.

Referitor la această știre „Allgem. Correspond.” din Viena scrie următoarele:

„După cum se știe, România s'a străduit multă vreme ca să fie declarată ca și Belgia „stat neutral”, totuși aceste străduințe au fost zadarnice. În cursul anilor din urmă, raporturile dintre Rusia și România au devenit din ce în ce mai încordate, astfel încât guvernul din București a simțit de necesar să căsige un sprigin în Austro-Ungaria și Germania. România căuta să se alieze tot mai mult de aceste două puteri, totuși cei din Berlin au declarat, că este cu neputință a se împlini fără condițiuni dorințele României.

Când acum un an relațiile dintre România și Bulgaria au fost așa de încordate, încât era temere de izbucnirea unui război, ministrul de externe al României de pe atunci s'a dus la Berlin pentru ca să obțină intervenția guvernului german în chestia aceasta și să încerce din nou o alipire și mai strinsă la Germania.

genială, de energie sufletească fenomenală, de o simțire — artistică înaltă pentru frumusețile naturii, de o pătrundere adâncă în tainele filosofiei sociale — el constituie o figură care trebuie să întărească pe oricine și care trezește o stimă neasemănătoare.

Dar omul acesta celebru, făcut de Dumnezeu ca un chip ideal, are o însemnată specială și pentru noi Români, o însemnată care l' învrednicește să fie mai de aproape cunoscut și cu simpatie privit de noi. El este un filoromân sincer, care a călătorit printre Români, l'a studiat, l'a prins dragi și adese-or îi amintește cu multă căldură în operele și în cursurile sale.

Eată deci un îndemn mai mult, să insist asupra acestui savant de mare valoare.

În Decembrie anul trecut, el și-a sărbătorit aici jubileul de 25 de ani de muncă în calitate de profesor universitar. Am avut plăcerea să asistăm eu la sărbătura asta, care a decurs într'un mod cât se poate de modest — și cât se poate de serios. A fost o sărbătoare a științei, aș putea zice, și a fost atât de nobilă și de înaltă, ca fond etic, încât nu mă răbdă inima să nu l'i împărtășesc și tie, dragă prietene.

Nici o ceremonie goală, nici o clipă de seci convenționalism jubilar. Totul fu demn și totuși avu pentru asistenți un rost moral neprețuit de binefacător. Asistați la sărbătoare împreună cu alți doi colegi români și nu voiu uita nici odată entuziasmul pentru ști-

Guvernul german a declarat însă, că nu voiește să se amestece în această afacere. Fiindcă însă România voiește să-și procure o deplină siguranță în contra primejdiilor mișcării macedonene, se pare foarte probabil, că din partea Austro-Ungariei se fac pași la Petersburg, pentru ca să se stabilească relațiuni amicale între România și Rusia.

Chestiunea teatrului la noi.

(Urmare și fine).

Prin aceasta ridicăm „mediul” dela un diletantism primitiv, la o artă mai dezvoltată care are să formeze puntea de trecere la o artă superioară.

Aceasta a fost și este calea dezvoltării artei teatrale la toate popoarele.

Cu cât mai des și mai edificator vom ajunge în coatințere cu inteligența și cu poporul, cu atât mai mari vor fi foloasele morale și materiale, cu atât mai mult va dispărea diletantismul și va lua un avânt mai înalt și mai sănătos adevărata artă teatrală.

Și cu cât va pătrunde mai intensiv arta teatrală în sufletul poporului, cu atât mai abundentă va fi aprovizionarea teatrului nostru cu forțe de valoare artistică.

În acest mod trebuie deci desgro-pate bogățiile talentelor noastre artistice, cari de presentele zac uitate și inerte în sinul poporului nostru.

Trebuie deci să înactivăm o acțiune teatrală rațională spre a da ocașie acestor talente ca să se ivească și să se manifeste.

Să edificăm deci edificiul teatrului nostru național continuativ, în mod firesc și fără salturi mortale.

Spre acest scop cred că este în interesul cauzei ce ne preocupă, ca modelul început făcut prin diletantismul reuniunilor noastre de până-aci și entuziasmul de care e sprijinit acest diletantism să-l ținem pururea viu, să-l dăm un nou nutremânt și să-l netezim și mai mult calea spre perfecțiune prin formarea unui „teatru popular”.

Dacă pentru un „teatru național” n'avem nici banii recerșii, nici forțele artistice, nici chiar un repertoriu teatral potrivit, nici chiar un public cu cultură artistică, atunci tot atât de adevărat este, că toate acestea le avem până la acel grad, ca să putem crea un „teatru popular”.

Și într-un-cât n'am avut tot personalul complet și perfect, este tocmai înființarea unui teatru popular cel mai apt mijloc de propagandă spre a atrage la sine singuratici indivizi, cari simt în internul lor vocațiune pentru arta teatrală.

Pentru început va trebui să ne restringem și la „teatrul popular” la speșe mai mici, la forțe artistice mai modeste, la un repertoriu mai puțin variat și la un public cu mai puține pretenții.

Cu timpul, natural, toate aceste pretențiuni vor trebui mărite, pentru ca

cu atât mai curând să putem ajunge timpul a ne vedea idealul teatrului „național” împlinit.

Arta teatrală își va estinde cu încetul influența sa binefăcătoare asupra unor cercuri tot mai mari ale poporului nostru, cari vor începe a simți lipsa teatrului ca a unui mijloc de nutremânt spiritual și moralizator tot mai mult și împinși de dorul de a-l avea pururea în mijlocul lor se vor decide mai curând sau mai târziu a-și ridica teatre stabile în diferite centre.

Avântul ce-l va lua în acest mod arta teatrală va influența în mod direct și asupra artei literare și numărul autorilor sigur se va înmulți considerabil și fără ținerea ședințelor literare obligate prin statute.

Când vom avea o artă teatrală vom avea și autori literari, pentru că va da naștere unei emulațiuni sănătoase, care azi nu există și nici nu poate exista.

Numai prin emulațiune se face intelectualizare și nici decum prin aceea că se intercalează în statutele cutare și o ședință literară obligatorie spre a elibera acțiunea societății de cămașa de forță (Zwanghemd) administrativă fără de care însă o societate cu fonduri de sute de mii nu se poate susține.

Luând toate aceste în dreptă considerare nu vom putea să ne decidem decât pentru „inactivarea” unui „teatru popular”, care precum am văzut merit ar fi să dea un nou și hotărât avânt entuziasmului nostru născut pentru arta teatrală, zidind cu pricepere pe fundamentele sănătoase al diletantismului nostru de până aci și netezând într'una calea spre un scop artistic și teatral superior.

Și pentru ce scopul la care nimeni prin înființarea unui „teatru popular” să-l putem ajunge cât mai curând, acest teatru ar trebui să fie un „teatru popular ambulant”, cel puțin pentru primii ani de acțiune pentru ca în timpul cel mai scurt posibil să-și reverse darurile sale binefăcătoare asupra întreg poporului român și să-l predisună pe acesta de a-și ridica mai multe scene la fel.

Societatea n'ar avea să stea nici o dată mai mult de 3 luni și mai puțin de o lună.

Actorii ar trebui să fie plătiți de fond și să le fie independența față de public perfect asigurată.

Centrele cari ar dori să aibă grupa în mijlocul lor ar trebui să avizeze des-pere aceasta la timp comitetul societății.

În fine toate acestea sunt chestii de regulament intern, cari la timpul lor își vor găsi, să sperăm, justa lor des-legare.

Acum deocamdată n'avem decât să ne decidem pentru inactivarea unui „teatru popular ambulant” ori pentru amânarea inactivării peste tot, pe o serie de ani încă.

În același moment însă, când ne vom decide pentru inactivare trebuie să fim decizi și la poziția ce va trebui să luăm în chestia teatrului față de guvernul unguresc.

Că ce poziție va lua guvernul în această chestie o putem și a priori, rămâne numai ca noi să ne postăm astfel ca nu numai să parăm atacul lui, ci să-l și ripostăm cu succes.

Viena, în Februarie 1902.

Geno.

Revista esternală.

Italia.

Camera italiană a fost în persoană deschisă de regele, care dă expresiune speranței, că ea va continua cu reformele întreprinse. Se bucură, că s'a putut scădea prețul sării. Camera va trebui să se ocupe și cu îmbunătățirea stării muncitorilor. Anunță reforma pe terenul justiției, chemat a ridica vaza judecătorilor. Se va schimba și legea despre căsătorii, aducându-se în consonanță cu dreptul comun al altor națiuni. Ce privește relațiile dintre biserică și stat, acestea vor fi totdeauna stricte separate, restrângându-se activitatea clerului la cele bisericesti. Spune apoi, că relațiile Italiei cu toate celelalte state sunt escelente. Va ține cu credință la alianțele, ce le are Italia cu alte state, căci Italia voiește asigurarea păcii.

După cum comunică „Agenția Stefanic”, regele a primit demisiunea ministrului de lucrări Giusso și l'a înlocuit pe Zanardelli cu conducerea interinistă a acestui minister.

Războiul din Africa-de-sud.

Știrile de pe câmpul de război din Africa-de-sud sunt favorabile Burilor.

Generalul Botha fusese prins, dar' a scăpat din mâinile generalului Hamilton.

Acesta chiar a suferit o pierdere însemnată, fiindu-i tăiată o parte din cavalerie.

De Wett s'a luptat cu generalul Elliot și se vede că victoria a fost de partea lui.

Un tren blindat englez a fost asvirlit în aer la Manchonda.

După rapoartele foilor engleze au murit până acum în castrale de concentrare 13.000 persoane, mai ales copii și femei.

Rusia.

În Chieff eară au fost demonstrațiuni serioase studențești. Între studenți și Căzaci au fost ciocniri. Miliția a făcut us de arme, împușcând în mulțime. Mulți sunt răniți, între aceștia și femei. Studenții percurgeau stradele strigând „Jos cu Romanoffi”. S'au făcut arestări în masă atât în Chieff, cât și în Odessa.

Știri mărunte.

„Zastava” din Novi-Sad susține, cu toate desmințirile oficiale, că ministrul muntenegrean Vucović a călătorit la Belgrad pentru a pregăti adoptarea prinului Mirco prin regele Alexandru.

În Roma face impresiune vestea, că în vara viitoare se vor concentra la insula Malta douăzeci și patru de vapoare de război engleze, pentru a manevra pe marea Mediterană.

Din Zarand.

Lucruri bune. — Două petreceri și mai ceva. — Februarie c.

De aci rar se scrie câte ceva bine și de bine. Trăim încă în frământări — pare-mi se, că pe sfârșite, de nu cumva duhul rău va mai născoci ceva.

Sunt câțiva ani. Vre-o 8. Mai mulți frunțegi din Brad vin la ideea să aranjeze în fiecare an la Apă-Botează seara câte o petrecere populară în favorul bisericii. Zis și făcut. De atunci în fiecare an petrecerea se ține regulat. E bine cercetată de frunțegi din parohie și din alte comune. Mai în fiecare an oșsa bisericii din Brad a primit câte 40—50 fl. venit curat. Din acest venit s'au înmulțit parte biblioteca parohială, parte fondul de premii pentru elevii săraci, parte s'au înfrumusețat biserica. Ce face întru-nire! Și ce e mai mult, ideea petrecerii și chiar petrecerea început de anumiți oameni mai papi decât Papa era rău văzută, astăzi grație duhului bun, petrecerea e cercetată nu numai de popor, ci și de inteligență. În acest an petrecerea dela Apă-Botează a adus un venit neto de 90 coroane, din care s'a alimentat fondul corului parohial din Brad înființat la 1901 tot din venitul petrecerii populare.

Dar' se trec mai departe. Atențiunea, ce se dă de present meseriașilor noștri — mai în toate centrele române, s'a manifestat și aici în Brad. Meseriașii noștri au început a se consolida și a da semne de viață și e speranță să ajungem departe. Numai tot înainte, tot cu puteri unite și nici iadul de s'ar conjura contra noastră — uniți fiind — nu ne va putea strica nimic.

La 3/16 Februarie a. c. meseriașii noștri din Brad cei mai tineri, urmași de cei bătrâni, ne-au făcut o seară plăcută. Sub conducerea profesorului Boneu de săptămâni meseriașii noștri au făcut pregătiri dese și în 16 c. au dat producțiunea teatrală împreună cu joc. Programa a fost variată. Meseriașii au produs mai mult decât așteptam. S'au predat: Moșul și Săciul de domni: Tirica, măsar și Ant. Filip, lemnar.

Apoi „Musa dela Burdujeni”, de C. Negruzzi, jucată de măiestrii: Filip Tirica, Ant. Filip, Ale. Sabo, Sabin Iola, toți măiestri tineri și de speranță, precum și d-goara Indrieș. Ear' finalul îl încoronă: „Mama Angheluș”, predată de Ioan Perș. Toți diletanții și-au jucat rolele peste așteptare. Conducătorul profesor Boneu poate fi mulțumit de ostenele puse cu instruirea piesei. Resultatul îi poate fi deplină satisfacțiune.

După teatru a urmat petrecerea cu dans animată, cum numai în ținuturile băiegești se poate vedea. Ear' în pauză nu au lipsit nici toastele pentru meseriași. S'a făcut și o colectă. S'au adunat așa vre-o 5 coroane și s'au depus la banca „Crișana”, ear' libelul se va preda celei dintâi fete, care se va

mărita după măiestru român aci în Brad, drept suvenir dela inaugurarea consolidării meseriașilor noștri.

Venitul brut al petrecerii a fost de vre-o 200 coroane, din cari la 100 cor. va forma baza „fondului de ajutorare a învățăcelor și sodalilor meseriași români”. Să fie în clas bun. Vivat, crescat, floreat!!

Pentru meseriașii și pentru societatea de aci sunt în pregătire frumoase lucruri. Dee cerul, ca letargia adâncă de aici spulberată să fie pentru todeauna și era faptelor mărețe să reinvie earăși.

Eremitul.

O instalare.

Din marginea Câmpiei, în Faur c.

Știrea publicată prin ziare în anul 1901 luna lui Septemvrie, despre demnitatea prea onor. dl Ioan Hașegan de paroch al Cojoanei și protopop al aceluiaș district, a fost primită cu mare bucurie din toate părțile. Cu mai mare bucurie însă a fost primită de poporul gr-cat din Cojoana și clerul districtului Cojoanei.

Cu mare nerăbdare așteptau pe noul, vrednicul păstor iubit și conducătoriu.

În urmă după o așteptare de un an și 7 luni a sosit ziua mult dorită, ziua de bucurie.

Ziua de 16 Februarie 1902 va fi însoțită cu litere de aur în inimile credincioșilor și clerului, care au luat parte la această instalare.

Între sărbări, cum n'au mai fost în Cojoana, în mijlocul unei mulțimi de fii aleși ai poporului românesc și cler, înconjurați de entuziasmul nefermuit al poporațiunii credincioase, și-a ocupat scaunul venerabilul paroch și protopop Ioan Hașegan.

Încă în sinodul din toamnă, preoțimea districtului Cojoanei a ales un comitet, care se stabilească un program de primire a viitorului lor conducător.

Prea onoratul protopop Ioan Hașegan însoțit de Elia Șerban, notariul districtului Dergei, ca delegat, a sosit Sâmbătă în 15 Februarie cu trenul la gara dela Cara la 9 ore a. m.

La gară a fost așteptat de Ioan Petean notariul districtului Cojoanei și curatoratul bisericii gr-cat din Cojoana.

Curatorul primar Ilie Popoviciu în numele poporului gr-cat din Cojoana îl salută prin o vorbire frumoasă, la care prea onoratul dl Ioan Hașegan răspunde emoționat.

La intrare în opidul Cojoana, pe unde avea să meargă prea onor. dl Ioan Hașegan, îl aștepta tineretul din Cojoana, îmbrăcați unii în vestimente călugărești, ear' ceilalți în vestimente de sărbătoare, conduși de învățătorul gr-cat din Cojoana Teodor Hurdusaciu și o mulțime de popor fărăosebire de naționalitate și confesiune.

La primire fiul curatorului primar Ilie Popoviciu l'a binevenat în numele tineretului gr-cat din Cojoana, la care prea onoratul dl Ioan Hașegan a mulțumit tineretului foarte mișcat și cu lacrimi în ochi, apoi cu cântări naționale l'a petrecut până la biserica gr-cat din Cojoana, unde se servea sf. Liturgie de dl Michail Hoddárnău, parochul Patei.

Trei bubuituri de treasori vesteau celor din biserică, că noul paroch și protopop s'au.

(Va urma).

Declarație.

Din Turda primim următoarele: „În numărul 22 din 5/18 Februarie 1902 al „Tribunei” un student în drept, corespondent al ziarului, se ocupă de persoana mea, și după un prolog quasi mă povoață a-i da unele deslușiri în lucruri locale și nu de interes public.

Deși nu l'aș cunoaște de for competent în cauză — cum își arogă, dar' din stimă față cu onoratul public cetitor al „Tribunei” mă simt îndemnat a da deslușiri la punctul grav pentru mine și anume declar solemn: Că eu nici odată, nici îmbrăcat în talar preoțesc, nici în civil, n'am fost în casa deputatului Vertan Endre, nici pe stradă eu nu l'am felicitat nici odată, nici cu o ocașie pentru vorbirea ținută în parlamentul din Pesta, deși se convenia a-i întoarce vizita făcând la mine. Prin urmare înșinuarea corespondentului e un neadevăr, prin care fără motiv atacă onoarea mea, ca și în anul 1899, când prin declarația sa de dat 27 Iulie 1899

»cere scusele pentru-o a atins bunul simț al cuiva. În special pe al P. O. domn protopop Codarcea».

Negu că s'ar fi intentat a mă angaja pentru Dr. Balogh — fostul șef al corespondentului — după ce eu nu am fost membru al congregației comitatense astfel n'am avut drept de a vota.

Relativ la ținuta mea politică și conformarea aceluia adevărată ca să nu fac nimic — mulțumescu-i sfatului, dar' nu pot a-i urma. *Artemiu Codarcea*, protopop.

Cronica zilei.

Sibiu, 22 Februarie n. 1902

Comitetul „Asociațiunii” și-a ținut în 19 din ședință. S'au luat hotărârile următoare:

Pentru augmentarea bibliotecii populare editată de „Asociațiunea” se cere oară dela profesorul *Ioan Popa* scrierile sale încă needitate, și să se adune și publice în broșurele de sine stătătoare revistele lui D. I. Lăpădat, publicate în revista redactată de el („Abina Carpaților”) și în alte foi periodice.

Pe baza raportului înaintat dela secțiunea istorică s'a primit spre editare scrierea „Despre cărțile funduare și înălțări” a lui *Dr. Valer Moldovan* în cursură de dl. *Iosif St. Șulțiu*, liquidându-se autorului 30 coroane onorare de fiecare coală.

Pentru crearea unei uniformități în limba literară — cel puțin în publicațiunile „Asociațiunii” — secțiunea literară se elaborează și prezente comitetului un proiect.

Corpul didactic al școlii de fete a „Asociațiunii” se elaborează un nou regulament privitor la împărțirea studiilor.

Cassarul, dl. *Leontin Simionescu*, secretar municipal, se se fiesc dispense dela postul de cesser. Se alege în mod provizoriu — cassar dl. *Ioan Vătășan*, funcționar la „Albina”.

Se ia la cunoștință raportul secretariatului „Asociațiunii”, de cuprinsul că sub titlul „Răscumpărării feliicităților de Anul-Nou” s'a înscris în favoarea „casei naționale” 961 cor.

Afară de aceste au mai dezbătut chestii administrative de ale „Asociațiunii”.

„Tribuna Literară”, adăosă ca supliment la nrul nostru de azi are următorul cuprins: Amintiri, poezie de *Alex. Aciu*. — Din lumea lor. Scene din viața de provincie. (Urmare) — Cronici. (Reflexii defensive) de *V. E. M.* — Anton Cehoff, romancierul vieții desilusionate. — A fost odată... poezie de *Viorel*. — Ducele de Portland de *Cronica*. — Felurimi. — Sfaturi practice. — Glume.

Coroane eterne. Presbiterul *Aron Serb* din Poiana contribuie întru eternizarea memoriei răposatului său naș, regretatul *Dr. Nicolae Olariu*, fost adv. în Sibiu, la fondul vâduvelor și orfanilor meseriașilor români, creat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” suma de 2 cor. La același fond contribuie culeg. tip. *Nicolae Bratu*, în amintirea vărului său, regretatul *Aleman Galea*, fost învățător în Reginar, suma de 4 coroane.

Un prinț care și vizitează țeara pe jos. Se anunță din Caneva (Oreia), că prințul *George*, guvernatorul de acolo, înaintea călătoriei pe jos, prin toată țara, a făcut întemplat de populațiune cu demonstrații călduroase.

Miss Stone nu este liberă. Zis-am ieri, că așa va fi azi. Din Constantinopol se anunță acum, că știrile despre liberarea misionarei americane, miss *Elen Stone*, nu s'a confirmat, prin urmare e falsă.

Eliminări. Ziarul „Wiek” (Secolul) are din *Varșovia* știri, că din cauza recentelor demonstrații făcute contra învățământului religiei în limba rusească, au fost eliminați din școlile din Biala 25 de elevi și dela gimnaziul din Siedlce 202 elevi.

Din Travnik (Boania) vin analoge știri. Acolo au fost eliminați 34 de elevi din clasele a 7-a și a 8-a liceală. Vina lor este, că la un concert nu au lăsat ca să se cânte cântece germane.

Iubileul arhiducelui *Rainer*. Ieri, în 21 Febr. și-a serbat arhiducele *Rainer* jubileul de 50 de ani al căsătoriei sale cu *Maria Cristina*. M. Sa Monarhul din acest prilej a făcut vizita iubilantilor felicitându-i și predându-le de dar fotografia Sa. Serviciul a fost în *Paul-Kirche*. După serviciu au avut loc recepțiile. Ministrul *Szél*, *Darány*, *Wlassics* și *Hegedüs* s'au prezentat la jubileu în dismizație. O deputație a venei în frunte cu *Lueger* a predat pârcheii princioare o adresă omagială. După aceasta a urmat prezentarea omagială a băieților. Din fiecare ceto două fetițe îmbrăcate în alb. Rînd pe rînd au urmat apoi deputațiile, între cari și a academiilor de științe al cărei patron este arhiducele *Rainer*.

La fondul de 20 bani, întemeiat de „Reuniunea sodalilor nostri” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare pe seama meseriașilor români din Sibiu, au mai contribuit următorii: *Iosif Lăncrăjan*, *Teodor Păcurariu*, *Isaia Patrășenar*, *Emanuil Manovicu*, *Naftană Ivan*, *Eustafiu Isteriu*, *Toader Poplăcean*, *Ioachim Muntean*, *Ieroteiu Borcia*, *Gligoraș Verzar*, toți economi, *Vic. Tordășianu* și *Dr. Vasile Dan*, adv. fiecare câte 20 bani.

Invitare. Stimabili membri ai însoțirii de credit „Industria omân din Sibiu”, cred în invitația onorândea la conferința însoțirii, ce se va ține Marți în 25 Februarie n. a. la orele 2 d. a în localul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, (strada Brukenhof 17, etagiu)

Convocare. Onorații domni membri ai „Reuniunii meseriașilor români din Bistrița” se invită conform §-lui 16 din statute la adunarea generală ordinară care se va ține în Bistrița la 23 Februarie a. c. 2 ore p. m. în localul reuniunii. Bistrița la 12 Februarie 1902. *Ioan Mora* m. p., secretar. *Dr. Vasiliu Pahone* m. p., președinte. *G. M. Ungurean* m. p., vicepreș.

Jertfa răsunării. Șeful seminției albaneze *Hadji Mullah Zera-paș*, care fusese conducătorul turburărilor vehililor Sârbi, a fost ucis. *Hadji Mullah Zera* dusea dușmănie de moarte cu pașa albanez *Bairam Zura*. Acest din urmă prin oameni angajați l'a ucis.

Ordul „Nu mă atinge”. În Londra băntue de o vreme bubatul. Nu e tocmai mare primejdia, căci din 5 milioane de locuitori abia 1100 de casuri de bubat s'au constatat. Englezul însă e fricos de boale și în consecință foarte circumspect. Constatându-se, că cu vaccinare scapă omul de primejdie, nu au stat pe gânduri și haid la vaccinați — spre bucuria medicilor, cari abia răseseră cu — încasările. Circumspecta a devenit în Londra acum modă. Cei vacinaiți poartă la brațul stâng legătore roșie. Sînt însă brați cari conform model poartă legătore roșie fără nici o îndreptățire, eac' așa — de modă. Această modă o ironizează acum ordul: „Nu mă atinge”.

Explosie de bombă la Turin. O bombă a explodat luni în peristilul palatului de justiție din Turin. Din ferici, în timpul exploziei, la 6 ore seara, toate culorile erau deja deșerte.

Căpiva ușieri și agenți au alergat la sgomotul detunăturii. S'a putut constata, că bomba fusese încăleată cu praf de pușcă și aprinsă cu ajutorul unui fiit. Prefectura a deschis o anchetă.

Acum câțiva timp niște indivizi rămași necunoscuți au încercat să deie foc palatului de justiție din Turin și se crede, că punerea bombei a fost urmare primei încercări.

Monstru. La Clintonville (Statele Unite) s'a născut un copil cu patru picioare. Cele două picioare în plus se află lângă brațe și sînt dezvoltate în mod parțial. Celelalte membre ale copilului sînt de formă perfectă. El e robust și medicii spun, că are toate probabilitățile de a rămâne în viață.

D-șoara *Casimir-Perier* fidanțată. Fieca fostului president al Republicii, d-șoara *Casimir-Perier*, s'a fidanțat de gora cu dl. *Edie Sotrenner*, fiul unui mare industriu și antreprenor. Eată, că ficea presidentului Republicii franceze nu a ținut de derogat dacă deasupra numelui soțului ei nu este coroană nici de ome nici de marquis, ci este un simplu om, a cărui funcție sînt întreprinderile comerciale. — De exemplu poate servi și pe la noi.

Mare furt la Iași. Cassarul azezământului Sf. Spiridon (Spiridoniei) din Iași *Vasile Manoliu* a dispărut din oraș de câteva zile.

Cercetându-se casa Spiridoniei, s'a constatat o lipsă de 100—150 mii lei.

Se crede, că fostul cassar al Spiridoniei a și trecut frontiera luând drumul spre Hamburg. Cheile casei au fost luate de *Manoliu*.

S'au dat telegrame la toate autoritățile din țeară spre a cerceta de urma lui *Manoliu*.

Vasile Manoliu se bucura de o mare încredere în cercurile ieșene.

Doamna *Manoliu* este deosebită la școala primară de fete „Hatmanul Nicooară” din suburbiul Tătăraș.

Manoliu era în vîrstă de 45 ani. Pe de altă parte luxul era foarte slăvit de *Vasile Manoliu*. La baluri, la teatru, el desfășura un lux neban, deși n'avea avere însemnată.

E de mirat, la ce rezultat îmbucurător ajung cei-ce folosesc contra reumatismului și a podagrei alfa lui *Zoltan*. Bolnavi, cari au suferit de 15—20 ani și au folosit băi fără nici un rezultat, s'au vindecat după o folosire de puțină durată a acestui medicament. Sticla cu 2 coroane se capătă în farmacia lui *Zoltan B.* în Budapesta.

Din isprăvile lordului *Methuen*. O foaie englezescă povestește, că lordul *Methuen*, unul din generali englezi din Africa, s'a fost hotărît să prindă o ceată de Buri. În scopul acesta a făcut un marș de noapte. Era foarte întunec. Dintr'odată se vede harnicul general în fața unei tabere făcute de caré. Cu mare vitejie se aruncă asupra ei și o cucerește. Când colo, ce se vezi? Ei cuceriseră o tabără tot englezescă! Ei, s'e nu te superi?

Alegere de învățător. Din Opați ni se știe, că acolo a fost ales învățător, deli *Damasc Marian*, abs. de teol., dela care așteaptă poporul mult pentru înaintarea comunei.

Sinucidere și omor. În Boița (comit. Hunedoarei) și-a înveninat mînerul *Simion Calina* nevasta și pe cei pa ra copii cu arsenic. Pe urmă s'a otrăvit și pe el. Causa acestei fapte nenorocite a fost sărăcia.

Convocare. Reuniunea de cetire și cântări a economilor și meseriașilor din Alba-Iulia. Iși va ține adunarea generală ordinară (conf. §-lui 12 din stat.) Duminecă, în 23 Febr. st. n. a. c., la 2 ore p. m. în localul „casei”, — la care se invită a participa toți membrii, precum și toți binevoitorii și sprijinitorii sei. Alba Iulia în 5 Febr. 1902. *Dr. Alexandru Fodor*. *Ioan Pampu*.

Viața socială.

Serată teatrală în TELA.

În TELA se va ține la 2 Martie o serată teatrală-dansantă, în localul școlii. — Se va reprezenta piesele: „Biletul de tramvai”, comedie într'un act de *Gr. Mureșan* și „Clevetic”, monolog comic de *Alexandri*. În pauză se va juca „Călușorul” și „Bătuta”. După producție dans.

Mulțumită.

Pentru numărătoarele expresiuni de condoleanțe primite din tristul incident al decedării iubitului nostru soț, tată etc.

NICOLAE CRISTEA,
asesor consistorial,

fiindu-ne imposibil a mulțumi fiecărui în parte, rugăm pe toți acei stimați amici și cunoscuți, cari au grăbit a împărțiți durerea noastră adîncă, a primi pe această cale, sincerele noastre mulțumite.

Sibiu, 8/21 Febr 1902.

Necunoscuta familie.

Bibliografie.

„Carnetul roșu” este titlul unei interesante povești nihiliste, tradusă din germană de *Moșul* și apărută zilele acestea. De vânzare la tipografia *A. Mureșan*, Brașov. Preț 60 bani.

„Istoria literaturii române în secol. al XVIII. (1688—1821)”, de *N. Iorga*, prof. la univers. din București. Vol. I. (550 pag.). Epoca lui *Dimitrie Cantemir*. — Epoca lui *Chesari* de *Rimnic*. București, 1901. Prețul întregii lucrări (3 volume) 20 lei.

Vol. II. Epoca lui *Petru Maior*, are următorul cuprins:

Curentele și influențele. — Istoriografia cronicarilor în principate. — Școala de renovare a istoricilor din Ardeal. — Studiile asupra limbii: filologii din principate și din Ardeal. — Legăturile nou-culturale între Ardeal și principate. — Istoricii de tranziție în aceste. — Literatura religioasă. — Influența apuseană în literatura literară și știință. Nove genuri literare. — Triumful spiritului nou: *Asachi* și *Lazar*.

Excursuri. Cronicile moldovene înainte de 1688. — O istorie românească a *Craiei Ungurești*. — Cronicile muntene înainte de 1688. — Alcautitorii de condici.

Prețul unui volum 5 lei.

Moș *Călin*, novelă de *Dorin*. Budapesta, 1901. Tipografia *L. Krammer*, Csömör-ut 44. Preț 20 bani.

„Clupe de Repaus”. Volumul anunțat săptămînilor trecute „Clupe de Repaus” de *Sorocovă*, a apărut zilele acestea. Autorul volumului elegant, „*Sorocovă*” este bine cunoscut publicului și aceasta e. chiază de destul pentru valoarea conținutului. De vânzare la tipografia *A. Mureșan*, Brașov. Preț 2 coroane plus 20 de bani porto.

Patriarhale. Poezii de *St. O. Iosif*. București, editura librăriei *H. Steinberg* 1901. Preț 2 lei.

Mama sfîntului *Augustin*, de *Emil Bougaud* episcop de *Lavall* (Francia), traducere de *Salba*. Cartea aceasta este tipărită în editura și cu cheltuiala dlui *Dr. Elie Dăianu*.

Salba — după cum spune dl. *Dr. Dăianu* — este pseudonimul ce și l'au ales la anul 1892 elevii români ai seminarului catolic din Budapesta, cari au făcut traducerea. — Dl. *Dr. Dăianu* a luat asupra-și editarea. Jumeătate din venitul curat ce va rezulta, l'a menit pentru un scop național-bisericesc. — Prețul în bl. cor. De vânzare la autorul în 2 coroane.

Călușuța țeranului sau cartea absolventului școlii primare de ambele sexe. Intocmit de *C. Dimitriu*, învăț., *Giurgiu*. Tip. *Nic. Pandeleacu* 1901. Preț 1 leu. Ophi cuprinde o mulțime de sfaturi pentru țeranul român.

Sociți în Sibiu.

La 22 Februarie n. 1902.

Hotel „Imperatului Romanilor”: *Geulay*, *Sas-Sebeș*; *Trufia*, adv. *Zeiner*, com. *Arad*; *Kanitz*, com. *Oluj*; *From*, com. *Brașov*; *Kornitzer*, com. *Freudental*; *Weber*, com. *Pojon*; *Romy*, ing. *Budapesta*.

Hotel „Meltzer”: *Petric*, *Brașov*; *Fonfeder*, insp. de asig. *Cașovia*; *Vrancovi*, *Viena*; *Moga*, com.; *Viadescu*, cassier, *Căneni*; *Seimannu*, adv. *București*; *Laczky*, sergent de gen. *Reginari*; *Rottenstein*, culeg. de lit. *Budapesta*; *Hoch*, preot din *Lasleu*.

Pentru redacție și editură responsabil: *George Mohan*.

Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: *Iosif Marschall*.

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ARAD.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Victoria”, prin aceasta s'înt invită conform §. 17 din statute la a

XIV-a adunare generală ordinară,

care se va ține în Arad, la 2 Martie st. n. la 10 ore înainte de amiază, în localitățile institutului (strada Arhiducele *Iosif* 2.)

OBIECTELE:

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghere și stabilirea bilanțului.
2. Deciderea asupra distribuirii profitului curat.
3. Alegerea a 2 membri în direcțiune.

Domnii acționari, cari doresc a participa la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiar în sensul §. 22 al statutelor, sînt rugați a-și depune acțiunile, eventual dovezile de plenipotență la cassa institutului, sau la institutele de credit și economii „Albina”, „Timișiana”, „Bihoreana”, și „Oraviana” cel puțin cu 24 ore înainte de adunarea generală.

Arad, în 10 Februarie 1902.

Direcțiunea institutului

Activa	Contul bilanțului.	Pasiva	
Cassa în număr	84624 13	Capital social 3800 acțiuni a cor. 200	600000
Bon în Giro-Cont și la alte bănci	4189 86	Fondul de rezervă al acționarilor	311101 85
Cambii	381114 52	Fondul de pensiuine al funcționarilor	50197 99
Imprumuturi hipotecare	711380	Depuneri spre fructificare	3200053 07
Avansuri pe efecte publice	96621	Depozite de cassă	19754 73
Efecte publice	40750	Reescompt	766221 40
Credite de cont-curent	73251 28	Dividendă neridicată	896
Casa instituit. și alte realități de vânzare	27806 57	Diverse conturi creditoare	2755 10
Mobiliar	73251 28	Contribuție nesolvită după interesele	
după amortisare	cor. 8878 44	depunerilor pe al II. semestru	8251 03
Diverse conturi debitoare	7990 60	Inter. transitoare anticipate	43600
Diverse transitoare restante	4695 35	Profit transpus	9.210.77
	20645 46	Profit net	cor. 91.058.83
			100269 60
	5103100 77		5103100 77

Debit	Contul profitului și perderilor.		Credit		
Interese:			Interese:		
pentru depuneri spre fructificare	160127	96	de la cambii	291782	84
reescout	31148	01	» imprumuturi hipotecare	58866	41
Spese:			» avansuri pe efecte	5171	19
imprimate, registre, tipărituri, lemne,			» cont curent	1458	77
lumina, diverse	10667	85	» efecte proprii	2463	80
Porto	4807	59	Chiria și alte arăzi	6844	85
Contribuție directă	cor. 20.539	72	Provițiuni	8830	48
10% dare la interes.			Profit transpus	9210	77
depunerilor	» 16.130	67			
Competința de timbru					
Salare	267	12			
Bani de curțir	31007	82			
Chirie	6774	93			
Amortisare din mobiliar	2000	—			
Profit transpus	887	84			
Profit transpus	cor. 9.210	77			
Profit net	» 91.058	83			
	100269	60			
	384629	11		384629	11

Arad, 31 Decemvrie 1901.

Oncu m. p., dir. exec.

Raicu m. p., secretar.

Direcțiunea:

Mihail Veliciu m. p., președinte. *Petru Prutia* m. p. *V. Mangra* m. p. *R. Ciorogariu* m. p.

Dr. Aurel Demian m. p. *I. Papp* m. p. *Traian Văjjanu* m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele institutului.

Arad, 12 Februarie 1902.

Comitetul de supraveghere:

George Feier m. p., președinte.

Dr. Sever Ispravnic m. p.

George Popoviciu m. p.

Nic. Marcu m. p.

Paul Milovanu m. p.

„Mătasă Henneberg”

— veritabilă numai la subscriba firmă — pentru bluze și rochii negre, albe și colorate, dela 60 cr. până la fl. 14.65 per metru. Se trimite ori-cui franco și plătit de vamă. Porto pentru epistole la Șvițera e dublu. 1 2—10

G. Henneberg,

fabriecă de mătasă (lit. curții ces. și reg.) în ZÜRICH.

Doctorul [43] 7

Romulus L. Crăciun

Morburi interne.

KARLSBAD,

„Strauss”.

În Sibiiu se capătă la I. C. Molnár, Gottlieb Heinrich, E. Rummler, în Sebeșul săsesc la Lud. Binder, în Orăștie la Iosif Graffius, în Mediaș la Iosif Oberth, în Cohalm la E. V. Melas.